

Mời các em học sinh và quý thầy cô tham khảo hướng dẫn soạn Bài 27: Tìm hiểu các yếu tố tự sự và miêu tả trong văn nghị luận Ngữ Văn lớp 8 tập 2 VNEN được đội ngũ chuyên gia biên soạn đầy đủ và ngắn gọn dưới đây.

Hoạt động khởi động Bài 27: Tìm hiểu các yếu tố tự sự và miêu tả trong văn nghị luận

Cùng suy nghĩ, trao đổi và trả lời những câu hỏi sau:

Em hiểu thế nào là yếu tố tự sự?

Thế nào là yếu tố miêu tả?

Nói từ 3 – 4 câu có sử dụng yếu tố tự sự hoặc miêu tả bàn về tác dụng của một hoạt động thể thực thể thao.

Trả lời:

Yếu tố tự sự là yếu tố dùng để trình bày một chuỗi các sự việc, sự việc này nối tiếp sự việc kia để cuối cùng dẫn đến một kết thúc, thể hiện một ý nghĩa.

Yếu tố miêu tả là yếu tố giúp người đọc, người nghe hình dung ra những đặc điểm, tính chất nổi bật của vật, việc, người hoặc cảnh,... làm cho chúng hiện lên trước mắt người đọc, người nghe với những đặc điểm như chúng vốn có.

Bàn về tác dụng của một hoạt động thể dục thể thao:

Một trong những cách vừa giúp con người thư giãn, vừa tăng cường sức khỏe hiệu quả là đi bộ. Đi bộ thường xuyên giúp chúng ta tăng cường sự dẻo dai của cơ bắp, giảm nguy cơ ung thư. Hoạt động này có khả năng giúp thư giãn, loại bỏ căng thẳng, chống trầm cảm và nạp năng lượng. Ngoài ra, đi bộ ngăn ngừa béo phì và cho phép duy trì trọng lượng cơ thể lý tưởng và giúp điều hòa sự trao đổi chất trong cơ thể, và còn rất nhiều ích lợi khác. Các bác sĩ cũng khuyên rằng, khi đi bộ, chúng ta cần chú ý để đạt một tốc độ nhanh. Việc làm này không chỉ giúp ích cho sức khỏe, mà có kích thích sự tập trung. Thật tuyệt vời!

Hoạt động hình thành kiến thức Bài 27: Tìm hiểu các yếu tố tự sự và miêu tả trong văn nghị luận

1. Tìm hiểu các yếu tố tự sự trong văn nghị luận

a) Đọc đoạn trích sau và thực hiện các yêu cầu:

Sau nữa, việc săn bắt thứ "vật liệu biết nói" đó, mà lúc bấy giờ người ta gọi là "chế độ lính tình nguyện" (danh từ mỉa mai một cách ghê tởm) đã gây ra những vụ những lạm hết sức trắng trợn.

Đây! Chế độ lính tình nguyện ấy được tiến hành như thế này: vị "chúa tể"- mỗi viên công sứ ở Đông Dương quả là một vị "chúa tể"- ra lệnh cho bọn quan lại dưới quyền, trong một thời hạn nhất định phải nộp cho đủ một số người nhất định. Bằng cách nào, điều đó không quan trọng. Các quan cứ liệu mà xoay xở. Mà cái ngón xoay xở [...] thì các ông tướng ấy thạo hết chỗ nói, nhất là xoay xở làm tiền.

Thoạt tiên, chúng tóm những người khoẻ mạnh, nghèo khổ, những người này chỉ chịu chết thôi không còn kêu cứu vào đâu được. Sau đó, chúng mới đòi đến con cái nhà giàu. Những ai cứng cổ thì chúng tìm ngay ra dịp để sinh chuyện với họ hoặc với gia đình họ, và nếu cần, thì giam cổ họ lại cho đến khi họ phải dứt khoát chọn lấy một trong hai con đường: "đi lính tình nguyện, hoặc xì tiền ra".

[...] Ấy thế mà trong một bản bố cáo với những người bị bắt lính, phủ toàn quyền Đông Dương, sau khi hứa hẹn ban phẩm hàm cho những lính sẽ còn sống sót và truy tặng những người sẽ hy sinh "cho Tổ quốc", đã trịnh trọng tuyên bố rằng:

"Các bạn đã tấp nập đầu quân, các bạn đã không ngần ngại rời bỏ quê hương xiết bao triu mến để người thì hiến dâng xương máu của mình như lính khổ đờ, kẻ thì hiến dâng cánh tay lao động của mình như lính thợ".

Nếu quả thật người An Nam phấn khởi đi lính đến thế, tại sao lại có cảnh, tốp thì bị xích tay điệu về tỉnh lỵ, tốp thì trước khi xuống tàu, bị nhốt trong một trường trung học ở Sài Gòn, có lính Pháp canh gác, lưỡi lê tuốt trần, đạn lên nòng sẵn? Những cuộc biểu tình đổ máu ở Cao Miên, những vụ bạo động ở Sài Gòn, ở Biên Hoà và ở nhiều nơi khác nữa, phải chăng là những biểu hiện của lòng sôi sảng đầu quân "tấp nập" và "không ngần ngại"?

(Nguyễn Ái Quốc, Thuế máu)

(1) Chỉ ra các yếu tố tự sự và miêu tả trong đoạn trích.

(2) Các yếu tố tự sự và miêu tả có tác dụng như thế nào trong việc khắc họa cảnh bắt lính tàn ác và sự nguy hiểm, giả dối của thực dân Pháp?

(3) Em có nhận xét gì về sức thuyết phục của đoạn văn nếu lược bỏ những yếu tố tự sự và miêu tả đó?

b. Bài văn nghị luận vẫn cần các yếu tố tự sự, miêu tả. Sau đây là những nhận xét, về tác dụng của những yếu tố này. Hãy cho biết nhận xét nào là đúng, nhận xét nào là sai?

Nhận xét	Đúng	Sai
(1) Các yếu tố tự sự, miêu tả có vai trò quan trọng, chính yếu trong bài văn nghị luận	Đ	S
(2) Các yếu tố tự sự và miêu tả giúp cho nội dung nghị luận trở nên rõ ràng, sinh động, đầy sức thuyết phục	Đ	S
(3) Người viết cần sử dụng các yếu tố tự sự	Đ	S
(4) Nên chú ý để việc sử dụng những yếu tố tự sự và miêu tả không phá vỡ mạch nghị luận của bài viết	Đ	S

c. Đọc đoạn trích sau đây và trả lời câu hỏi:

Các dân tộc anh em trên đất nước ta đã sẵn sàng tạo ra muôn vàn truyện anh hùng đẹp. Có truyện đã trở thành trường ca lớn, như **Đam Săn, Xinh Nhã v.v...** Riêng **Chàng Trăng** của dân tộc Mơ-Nông và **Nàng Han** của dân tộc Thái là hai truyện có nhiều nét rất giống với truyện **Thánh Gióng** ở miền xuôi.

Mẹ chàng trăng đã nằm mơ thấy một con thỏ trắng nhảy qua ngực mà thụ thai đẻ ra chàng. Sợ tù trưởng phạt vạ, mẹ chàng bỏ chàng trên rừng, phó mặc cho trời đất. Suốt ngày chàng không nói, không cười, chỉ thích chơi khiên(a) đao. Sau đó, chàng cưỡi ngựa đá khổng lồ do trời đất cho, đi

giết một tên bạo chúa đến chiếm đất rồi cuối cùng biến vào một mặt trăng để đêm đêm soi xuống dòng thác Pông-gơ-nhi những vàng sáng bạc.

Còn nàng Han là một cô gái thông minh dũng cảm, lớn lên đi đánh giặc ngoại xâm. Quân nàng liên kết với người Kinh, theo cờ lệnh bằng chấn dật chỉ ngũ sắc(b) của nàng mà đánh tan được giặc. Mừng bản đang vui thắng trận thì nàng hóa thành tiên lên trời, sau khi tắm ở sông Nậm Bờ, để lại trên bờ thanh gươm nàng đã dùng diệt giặc. Từ đấy, hằng năm đến ngày nàng lên trời, dân bản mừng lại mở hội rước cờ nàng Han, vui chơi rồi kéo ra sông Nậm Bờ tắm. Và trên dãy núi Pu-keo vẫn còn đền thờ nàng Han ở chân rừng, gần đấy có những vũng, những ao chi chít nối tiếp nhau là vết chân voi ngựa của quân nàng Han và quân đội của người Kinh.

So sánh với những truyện nói trên, chúng ta thấy truyện *Thánh Gióng* thực sự là một bản anh hùng ca và là anh hùng ca của người Việt cổ.

(Theo Cao Huy Đình, Người anh hùng làng Gióng)

1. Chỉ ra những yếu tố tự sự, miêu tả trong văn bản trên và cho biết tác dụng của chúng.
2. Vì sao tác giả văn bản trên đã không kể lại đầy đủ và cặn kẽ toàn bộ hai truyện Chàng Trăng và Nàng Han, mà chỉ tả cụ thể một số hình ảnh và kể kỹ một số chi tiết trong những câu chuyện ấy?
3. Có ý kiến cho rằng nhờ những yếu tố tự sự, miêu tả mà nội dung luận điểm nêu trong đoạn trích trở nên cụ thể, rõ ràng đáng tin cậy. Em có đồng ý không? Tại sao?

Trả lời:

a. Đọc đoạn trích sau và thực hiện các yêu cầu

(1) Các yếu tố tự sự và miêu tả trong đoạn trích:

Yếu tố tự sự:

- Chi tiết “vị chúa tinh” ra lệnh cho quan dưới quyền trong một thời hạn phải nộp cho đủ người nhất định.

- Thoạt tiên, chúng tóm những người khoẻ mạnh... "đi lính tình nguyện, hoặc xì tiền ra".

Yếu tố miêu tả: “tốp thì bị xích tay điệu về tỉnh lị, tốp thì trước lúc xuống tàu bị nhốt (...) có lính (...) lưỡi lê tuốt trần, đạn đã lên nòng” ...

(2) Các yếu tố tự sự kể về kiểu bắt lính kỳ quặc, tàn ác và nhẫn tâm của bọn thực dân. Nếu không có những chi tiết được kể như trên thì ta không thể lường được việc một lính “tình nguyện” đã những nhieu và làm tiền một cách trắng trợn.

Các yếu tố miêu tả giúp bóc trần sự lừa gạt trắng trợn, nguy hiểm giả dối, những lời lẽ rêu rao về "lòng sốt sắng đầu quân tấp nập và không ngần ngại" của phủ toàn quyền.

Nhờ có các yếu tố tự sự, miêu tả giúp cho việc trình bày luận cứ được cụ thể, sinh động, do đó có tính thuyết phục mạnh mẽ hơn.

(3) Nếu lược bỏ đi những yếu tố tự sự và miêu tả trên, việc trình bày luận cứ sẽ không được rõ ràng, cụ thể, sinh động và vì vậy văn bản sẽ giảm đi sức thuyết phục.

b. Hoàn thành bảng:

Nhận xét	Đúng	Sai
(1) Các yếu tố tự sự, miêu tả có vai trò quan trọng, chính yếu trong bài văn nghị luận		S
(2) Các yếu tố tự sự và miêu tả giúp cho nội dung nghị luận trở nên rõ ràng, sinh động, đầy sức thuyết phục	Đ	
(3) Người viết cần sử dụng các yếu tố tự sự	Đ	
(4) Nên chú ý để việc sử dụng những yếu tố tự sự và miêu tả không phá vỡ mạch nghị luận của bài viết	Đ	

c. Đọc đoạn trích sau đây và trả lời câu hỏi:

1. Những yếu tố miêu tả và biểu cảm trong đoạn văn trên:

Yếu tố tự sự:

- Trong chuyện chàng Trăng: Là những chi tiết kể lại chuyện mẹ chàng Trăng nằm mơ, đẻ ra chàng và chuyện chàng giết tên bạo chúa rồi biến vào mặt trăng.
- Trong chuyện nàng Han: Là những chi tiết kể lại chuyện nàng Han đánh giặc ngoại xâm và sau đó là hóa ra tiên, tắm rửa rồi về trời.

Yếu tố miêu tả:

- Mơ thấy thỏ trắng nhảy qua ngực.
- Chàng không nói, không cười, chỉ thích chơi khiên đao.
- Dòng thác Pông-gơ-ni những vàng sáng bạc.
- Cờ lệnh bằng chần dệt ngũ sắc.
- Những vũng, những ao chi chít nối tiếp vết chân voi ngựa của quân nàng.

2. Tác giả văn bản trên đã không kể lại đầy đủ và cặn kẽ toàn bộ hai truyện Chàng Trăng và Nàng Han, mà chỉ tả cụ thể một số hình ảnh và kể kĩ một số chi tiết trong những câu chuyện ấy là vì mục đích chính của văn bản là nhằm khẳng định các dân tộc anh em trên đất nước chúng ta đã sáng tạo ra muôn vàn truyện anh hùng đẹp. Vì thế việc miêu tả và tự sự chỉ được dùng khi những yếu tố đó có lợi cho việc làm nổi rõ luận điểm này.

3. Em đồng ý với ý kiến trên nội dung đoạn trích trở nên rõ ràng hơn. Thông qua những câu chuyện ngắn kể lại về chàng Trăng, nàng Han hay như lấy Thánh Gióng làm dẫn chứng làm sáng tỏ rõ luận điểm: các dân tộc anh em trên đất nước chúng ta đã sáng tạo ra muôn vàn truyện anh hùng đẹp

2. Đọc hiểu và lựa chọn trật tự trong câu.

Đọc đoạn trích sau và trả lời câu hỏi:

Anh Dậu uốn vai ngáp dài một tiếng. ***Uể oải chống tay xuống phần, anh vừa rên vừa ngồng đầu lên.*** Run rẩy cát bát cháo, anh mới kê vào đến miệng, cai lệ và người nhà lí trưởng đã sầm sập tiến vào với những roi song, tay thước và dây thừng.

Gõ đầu roi xuống đất, cai lệ thét bằng giọng khàn khàn của người hút nhiều xái cũ:

- Thằng kia! Ông tưởng mày chết đêm qua, còn sống đây à? Nộp tiền sưu! Mau!

(Ngô Tất Tố, Tắt đèn)

(1) Có thể thay đổi trật tự từ trong câu in đậm theo những cách nào mà vẫn giữ được nghĩa cơ bản của câu?

(2) Nhận xét về sự thay đổi sắc thái biểu cảm (của các câu đã thay đổi đó) so với câu in đậm trong đoạn trích

b. Lựa chọn những từ, cụm từ sau: một câu, nhiều câu, nhiều cách, lựa chọn linh hoạt, thích hợp để điền vào chỗ trống cho phù hợp để hoàn thiện những lưu ý về lựa chọn trật tự từ:

Trong..... có thể có..... sắp xếp trật tự từ, đem lại hiệu quả diễn đạt riêng. Người nói (người viết) cần biết..... trật tự từ..... với yêu cầu giao tiếp.

c. Đọc đoạn trích sau và trả lời câu hỏi:

*Người nhà lí trưởng hình như không dám hành hạ một người ốm nặng, sợ hoặc xảy ra sự gì, hẳn cứ lóng ngóng ngờ ngác, muốn nói mà không dám nói. Đùng đùng, cai lệ ***giật phắt cái thừng trong tay anh này và chạy sầm sập đến chỗ anh Dậu.****

*Chị Dậu ***xám mặt, vội vàng đặt con xuống đất, chạy đến đỡ lấy tay hắn.****

(Ngô Tất Tố, Tắt đèn)

(1) Trật tự từ trong những phần in đậm trên thể hiện điều gì?(Chú ý tới trình tự các hoạt động thể hiện ý nghĩa và sắc thái biểu cảm như thế nào?)

(2) Nếu trật tự từ được sắp xếp lại như sau thì nội dung ý nghĩa có thay đổi gì? Có nên thay đổi trật tự từ như vậy hay không? Vì sao?

d. Sau đây là những lưu ý về tác dụng của trật tự từ của câu. Hãy khoanh tròn vào (Đ) hoặc sai (S) với từng nhận xét:

Trật tự từ trong câu	Đúng	Sai
(1) Thể hiện thứ bậc quan trọng của sự vật, sự việc,... thứ tự trước, sau của sự vật, sự việc,...	Đ	S
(2) Nhấn mạnh hình ảnh, đặc điểm của sự vật hiện tượng	Đ	S
(3) Có tác dụng liên kết với những câu khác (thường là liền trước hoặc liền sau) trong đoạn văn	Đ	S
(4) Đảm bảo sự hài hòa về ngữ âm của lời nói, tạo hình, nhịp điệu cho câu	Đ	S
(5) Cho thấy khả năng quan sát của người nói, người viết	Đ	S

Trả lời:

a. Đọc đoạn trích sau và trả lời câu hỏi:

(1) Có thể thay đổi trật tự từ trong câu in đậm theo những cách sau mà không làm thay đổi nghĩa của câu như VD:

- Anh vừa uể oải chống tay xuống phản, rên vừa ngồng đầu lên
- Cai lệ hét bằng giọng khàn khàn của người hút nhiều xái cũ, gõ đầu roi xuống đất.

(2) Cai lệ bằng giọng khàn khàn của người hút nhiều xái cũ, gõ đầu roi xuống đất” thì ý nghĩa câu được nhấn mạnh ở “giọng khàn khàn” của cai lệ thay vì thể hiện sự hung hăng hống hách của cai lệ như câu in đậm trong đoạn văn

Anh vừa uể oải chống tay xuống phản, rên vừa ngồng đầu lên: thứ tự trước sau của hành động bị thay đổi nên không làm rõ được sắc thái uể oải, mệt nhọc của anh Dậu

b. Hoàn thành câu:

Trong **một câu** có thể có **nhiều cách** sắp xếp trật tự từ, **mỗi cách** đem lại hiệu quả diễn đạt riêng. Người nói (người viết) cần biết **lựa chọn** trật tự từ **thích hợp** với yêu cầu giao tiếp.

c. Trả lời câu hỏi:

(1) Trật tự từ trong câu này thể hiện thứ tự trước sau của hành động:

Cai lệ hung hãn, vô nhân đạo định trói anh Dậu → chị Dậu xám mặt, đặt con xuống đất, đến đỡ lấy tay tên cai lệ.

(2) Không nên thay đổi trật tự bởi sẽ làm thay đổi tính liên kết giữa các câu trong đoạn trích, thay đổi trật tự hành động của nhân vật

d. Hoàn thành bảng:

Trật tự từ trong câu	Đúng	Sai
(1) Thể hiện thứ bậc quan trọng của sự vật, sự việc,... thứ tự trước, sau của sự vật, sự việc,...	Đ	
(2) Nhấn mạnh hình ảnh, đặc điểm của sự vật hiện tượng	Đ	
(3) Có tác dụng liên kết với những câu khác (thường là liền trước hoặc liền sau) trong đoạn văn	Đ	
(4) Đảm bảo sự hài hòa về ngữ âm của lời nói, tạo hình, nhịp điệu cho câu	Đ	
(5) Cho thấy khả năng quan sát của người nói, người viết		S

Hoạt động luyện tập Bài 27: Tìm hiểu các yếu tố tự sự và miêu tả trong văn nghị luận

1. Kiểm tra văn

Đề bài tham khảo.

Nay các người nhìn chủ nhục mà không biết lo....các người muốn vui vẻ phỏng có được không? Nay các người nhìn chủ nhục mà không biết lo, thấy nước nhục mà không biết thẹn[1]. Làm tướng triều đình phải hầu quân giặc mà không biết tức ; nghe nhạc thái thường để đãi yến nguy sứ mà không biết căm[2]. Hoặc lấy việc chơi gà làm vui đùa, hoặc lấy việc đánh bạc làm tiêu khiển ; hoặc vui thú vườn ruộng, hoặc quyến luyến vợ con ; hoặc lo làm giàu mà quên việc nước, hoặc ham săn bắn mà quên việc binh; hoặc thích rượu ngon, hoặc mê tiếng hát[3]. Nếu có giặc Mông Thát tràn sang thì cựa gà trông không thể đâm thủng áo giáp của giặc, mào cò bạc không thể dùng làm mưu lược nhà binh; dẫu rằng ruộng lắm vườn nhiều, tấm thân quý nghìn vàng khôn chuộc, vả lại vợ bìu con dúi, việc quân cơ trăm sự ích chi; tiền của tuy nhiều khôn mua được đầu giặc, chó săn tuy khoẻ khôn đuổi được quân thù ; chén rượu ngon không thể làm cho giặc say chết, tiếng hát hay không thể làm cho giặc điếc tai[4]. **Lúc bấy giờ, ta cùng các người sẽ bị bắt, đau xót biết chừng nào !** [5] Chẳng những thái ấp của ta không còn, mà bổng lộc các người cũng mất; chẳng những gia quyến của ta bị đuổi, mà vợ con các người cũng nguy khốn; chẳng những xã tắc tổ tông ta bị giày xéo, mà mồ mả cha mẹ các người cũng bị phát quật; chẳng những thân ta kiếp này bị nhục, mà đến trăm năm sau, tiếng dơ khôn rửa, tên xấu còn lưu, mà đến gia thanh các người cũng không khỏi mang tiếng là tướng bại trận[6]. **Lúc ấy, các người dẫu muốn vui chơi phỏng có được không?**[7]

- Hãy viết khoảng 3-4 câu khái quát nội dung chính của đoạn trích
- Nhận xét về tác dụng của yếu tố biểu cảm trong câu 4 của đoạn trích
- Câu nghi vấn 7 ở cuối đoạn để làm gì?
- Sau đây là ý kiến của hai bạn An và Liên về đoạn trích này. Ý kiến của em như thế nào? Viết một đoạn văn từ 8-10 câu trình bày ý kiến của em.

An: - Đoạn trích thật là hay, bởi qua đó ta hiểu được tấm lòng yêu nước thiết tha, sâu sắc của Trần Quốc Tuấn

Liên: - Mình thấy đoạn trích này hay, bởi nghệ thuật thuyết phục quân sĩ thật tài tình của Trần Quốc Tuấn

Trả lời:

a. Đoạn trích là lời kêu gọi toàn quân hãy đứng lên sẵn sàng nêu cao tinh thần chiến đấu bảo vệ tổ quốc của Trần Quốc Tuấn. Bằng lời lẽ đanh thép, Trần Quốc Tuấn đã phê phán những hành động sai trái về thú ăn chơi hưởng lạc của các tướng sĩ từ đó sẽ kiến đất nước lâm vào cảnh nước mất nhà tan. Thông qua đó ông đã nêu cao tinh thần cảnh giác, chăm lo học tập binh thư, tập được cung tên để thực hiện mục tiêu quyết chiến, quyết thắng vs kẻ thù xâm lược không chỉ với toàn binh lính mà với cả người đọc như chúng ta.

b. Tác dụng: Dùng để bộc lộ cảm xúc

c. Câu nghi vấn 7 ở cuối đoạn trích dùng để bộc lộ cảm xúc. Đây không chỉ là một câu hỏi xoáy sâu vào lòng tướng sĩ mà còn là một sự khẳng định của Trần Quốc Tuấn đó chính là nhìn hoàn cảnh đất nước như thế trong khi bản thân ăn chơi hưởng lạc chắc chắn không thể vui vẻ được.

d. Em đồng ý với ý kiến cả 2 bạn bởi qua đó ta hiểu được tấm lòng yêu nước thiết tha, sâu sắc của Trần Quốc Tuấn và nghệ thuật thuyết phục quân sĩ của Trần Quốc Tuấn thật tài tình.

2. Viết đoạn văn/bài văn có yếu tố tự sự, miêu tả

Cho đề bài sau:

Hãy viết bài văn ngắn (khoảng 1 trang) bày tỏ suy nghĩ của em về vấn đề: " Những điều chúng em mong muốn ở thầy cô"

a. Lập dàn bài cho dàn ý trên

b. Xác định một số yếu tố tự sự, và miêu tả có thể đưa vào đoạn văn, chú ý sử dụng yếu tố tự sự và miêu tả

c. Chọn một luận điểm để viết thành một đoạn văn, chú ý sử dụng yếu tố tự sự, miêu tả

Trả lời:

1. Mở bài: Dẫn dắt vấn đề

2, Thân bài:

- Mỗi chúng ta, ai cũng muốn trong suốt thời gian học tập, có thể gặp được những thầy cô vừa dạy giỏi, vừa tâm huyết với nghề, lại yêu thương và hiểu học sinh. Vì vậy, việc thể hiện mong muốn của học sinh đối với thầy cô là rất cần thiết:

- Những mong muốn của học sinh đó là những điều giấu kín trong lòng của mỗi học sinh suy nghĩ về cách giảng dạy, về bài giảng của thầy cô mình

- Đây là cách tỏ suy nghĩ, ước muốn của mình trong học tập với giáo viên

- Đây cũng là cách giáo viên thêm hiểu học sinh mình cần gì và mong muốn điều gì trong học tập

- Sự cần thiết của việc học sinh bày tỏ những mong muốn ở thầy cô của mình:

- Những mong ước, nguyện vọng mà chúng ta bày tỏ với thầy cô cũng là một cách rút ngắn khoảng cách thầy cô- học sinh, giúp thầy cô hiểu được những mong muốn của học sinh mình từ đó tìm ra cách giảng dạy đúng, phù hợp với từng lứa học trò.

- Hiểu được học sinh cần gì, giáo viên có thể chủ động trong bài giảng, giúp đỡ các em trong học tập, tiếp thu bài tốt.

- Đưa ra lời khuyên đúng đắn cho học sinh để học sinh học tập rèn luyện tốt hơn.

- Mỗi chúng ta, hãy cũng thẳng thắn chia sẻ mong muốn:

- Mong thầy cô gần gũi, quan tâm học sinh hơn

- Mong thầy cô cảm thông với hoàn cảnh gia đình

- Mong muốn được học tập, phấn đấu, tương lai phân vân không biết lựa chọn như thế nào cần thầy cô tư vấn

- Mong thầy cô truyền cho em tinh thần khoa học, thái độ dũng cảm

- Bài giảng XXX của thầy cô chưa có sự lôi cuốn, học sinh dễ buồn ngủ

- ...

- Thái độ tích cực với học sinh của thầy cô được rút ra:

- Khó tính nhưng đừng cáu gắt,
- Hiền nhưng không khoang dung cho những việc làm trái với đạo đức của học sinh.
- Theo dõi sát sao từ phía thầy cô về việc học tập của chính học sinh mình
- Hiểu tâm lí của học sinh.

- Kết luận:

- Cần tổ chức những buổi tọa đàm hoặc phiếu chia sẻ cá nhân từ phía học sinh- thầy cô để có thể có môi trường giáo dục hoàn thiện và tốt nhất.

- Tuy nhiên, chúng ta cũng cần hiểu rằng, nếu như chúng ta muốn thầy cô hiểu học sinh, có những sự thay đổi vì học sinh, thì bản thân mỗi người học sinh chúng ta, cũng cần cố gắng, hoàn thiện bản thân và có thái độ sống tốt với thầy cô, để mối quan hệ thầy – trò luôn thật ý nghĩa, đáng ghi nhớ.

3. Kết bài: Khẳng định lại vấn đề một lần nữa.

b. Có thể xen lẫn yếu tố biểu cảm, tự sự, miêu tả vào bài văn ở phần bình, luận, để nêu ra những dẫn chứng cụ thể của học sinh cảm nhận qua những giờ học.

c, Viết đoạn văn:

Mỗi chúng ta, ai cũng muốn trong suốt thời gian học tập, có thể gặp được những thầy cô vừa dạy giỏi, vừa tâm huyết với nghề, lại yêu thương và hiểu học sinh. Vì vậy, việc thể hiện mong muốn của học sinh đối với thầy cô là rất cần thiết. Những mong muốn của học sinh là những điều giấu kín trong lòng của mỗi học sinh suy nghĩ về cách giảng dạy, về bài giảng của thầy cô mình. Đây là cách tỏ suy nghĩ, ước muốn của mình trong học tập với giáo viên, cũng là cách giáo viên thêm hiểu học sinh mình cần gì và mong muốn điều gì trong học tập. Hằng ngày đến trường và học tập, nếu thực sự tất cả những tiết học của thầy cô về có cách dạy hay, phù hợp, thì đó quả là một điều tuyệt vời. Vì thế, việc học sinh thẳng thắn được thể hiện những mong muốn với thầy cô là một điều thực sự quan trọng.

3. Nhận xét về cách sắp xếp trật tự từ trong các bộ phận in đậm dưới đây:

(1) *Gậy tre, chông tre chống lại sắt thép của quân thù. Tre xung phong vào xe tăng, đại bác. Tre giữ làng, giữ nước, giữ mái nhà tranh, giữ đồng lúa chín. Tre hi sinh để bảo vệ con người.*

(Thép Mới, Cây tre Việt Nam)

(2) *Lịch sử đã có nhiều cuộc kháng chiến vĩ đại chứng tỏ tinh thần yêu nước của dân ta. Chúng ta có quyền tự hào vì những trang lịch sử vẻ vang thời đại **Bà Trưng, Bà Triệu, Trần Hưng Đạo, Lê Lợi, Quang Trung,...** Chúng ta phải ghi nhớ công lao của các vị anh hùng dân tộc, vì các vị ấy là tiêu biểu của một dân tộc anh hùng.*

(Hồ Chí Minh, Tinh thần yêu nước của nhân dân ta)

(3)

Đẹp vô cùng, Tổ quốc ta ơi!

Rừng cọ đồi chè, đồng xanh ngào ngạt

Nắng chói sông Lô, hò ô tiếng hát

Chuyến phà dào dạt bến nước Bình Ca...

(Tố Hữu, Ta đi tới)

(4) *Mua mấy xu chè tươi với mấy quả cau. Người ta đến cũng phải có bát nước miếng **trầu tươm tất chứ.***

(Nam Cao, Một đám cưới)

Trả lời:

(1) Trật tự từ được sắp xếp theo thứ tự trước sau của hành động nhấn mạnh ý nghĩa của tre hơn.

(2) Trật tự từ được sắp xếp theo thứ tự xuất hiện của các vị anh hùng trong lịch sử.

(3)

- Cụm từ **Đẹp vô cùng** được đặt lên trước hô ngữ Tô quốc ta ơi để nhằm nhấn mạnh niềm vui trước sự rạng ngời, tươi đẹp của non sông sau ngày giải phóng.

- Từ "**hò ô**" được đảo lên trước tiếng hát để hiệp vần với từ "**sông Lô**" trước đó nhằm tạo ra âm hưởng kéo dài, gọi ra sự mênh mông của sông nước ⇒ đảm bảo sự hài hoà về âm điệu cho thơ.

(4) Đây là nói nhằm nói rõ về ý nghĩa cho người ta hiểu về trước. Mua về làm gì? bỏ sung ý nghĩa

4. Hãy viết 3-4 câu văn chú ý sắp xếp trật tự từ theo các mục sau: thể hiện thứ bậc quan trọng của sự vật, sự việc; thể hiện thứ tự trước sau của sự vật, sự việc; đảm bảo sự hài hòa về ngữ âm của lời nói.

Trả lời:

- Thứ bậc quan trọng: "Ở nhà nhớ nấu cơm, rửa bát, thu quần áo kéo trời mưa nhé!"
- Thứ tự trước sau: "Đèn chuyển sang màu xanh, chúng tôi nhanh chóng sang đường để không cản trở giao thông."
- Ngữ âm: "Cây đa, bến nước, sân đình là những hình ảnh quen thuộc của làng quê."

5. Đọc lại bài

Hoạt động vận dụng Bài 27: Tìm hiểu các yếu tố tự sự và miêu tả trong văn nghị luận

2. Tìm ví dụ và phân tích tác dụng của việc sắp xếp trật tự từ trong câu theo các ý:

- Nhấn mạnh hình ảnh, đặc điểm của sự vật, hiện tượng
- Liên kết câu văn với những câu khác trong bản bản
- Đảm bảo sự hài hòa về ngữ âm của lời nói

Trả lời:

VD1:

Trên xe người đàn bà ngồi chồm chệ.

Trên xe, ngồi chồm chệ một người đàn bà.

⇒ Tác dụng: Nhấn mạnh vào đặc điểm hành động ngồi của chủ thể: người đàn bà.

VD2:

Thẻ của nó, người ta giữ. Hình của nó, người ta đã chụp rồi.

(Nam Cao)

⇒ Tác dụng: Liên kết câu với những câu khác trong văn bản.

VD3:

Trong đầm gì đẹp bằng sen,

Lá xanh bông trắng lại chen nhị vàng.

Nhi vàng, bông trắng, lá xanh

Gần bùn mà chẳng hôi tanh mùi bùn.

(Ca dao)

⇒ Tác dụng: Đảm bảo sự hài hoà về ngữ âm của lời nói.

Hoạt động tìm tòi mở rộng Bài 27: Tìm hiểu các yếu tố tự sự và miêu tả trong văn nghị luận

Sưu tầm một số câu văn câu thơ, câu ca dao tục ngữ có cách sắp xếp trật tự từ độc đáo.

Trả lời:

Sưu tầm:

Cây sức cây đu nhiều chị nhún

Tham tiên cột mỡ lấm anh leo.

(Tú Xương)

Sột soạt gió trên tà áo biếc

Trên giàn thiên lí. Bóng xuân sang.

(Hàn Mặc Tử)